

Warszawa, 12.04.2017 r.

Pan
Sebastian Chwałek
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

W związku z zamieszczeniem w dniu 30 marca br. w Biuletynie Informacji Publicznej MSWiA projektu rozporządzenia MSWiA zmieniającego rozporządzenie w sprawie strzeżonych ośrodków i aresztów dla cudzoziemców, niniejszym przedstawiam stanowisko Stowarzyszenia Amnesty International do zaproponowanej zmiany § 1 pkt 2 projektu rozporządzenia, w którym „po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu: „1. Pomieszczenia mieszkalne strzeżonego ośrodka, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, 7 i 8, mogą być usytuowane w kontenerach mieszkalnych”.

W ocenie Amnesty International zaproponowane zmiany w połączeniu z procedowaną nowelizacją ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP, która zakłada automatyczną tj. sprzeczną z prawem międzynarodowym detencję osób ubiegających się o ochronę, mogą mieć negatywne skutki dla zdrowia i życia osób poszukujących ochrony w Polsce. Projektowana zmiana zakłada m.in. że „pomieszczenia mieszkalne strzeżonego ośrodka, mogą być usytuowane w kontenerach mieszkalnych”. Oprócz tego projekt rozporządzenia zakłada ponowne wprowadzenie krat w okna pomieszczeń mieszkalnych w ośrodkach strzeżonych, co sprawi, że cudzoziemcy poszukujący w Polsce ochrony będą umieszczani w miejscach przypominających areszty śledcze. Warto zaznaczyć, że po kontrolach w ośrodkach strzeżonych dla cudzoziemców, które MSW oraz organizacje pozarządowe przeprowadziły w 2012 r., zdecydowano o likwidacji krat w ośrodkach, co miało na celu odejście od tzw. „reżimu aresztu”.

Poszukiwanie ochrony nie jest przestępstwem i żadna osoba nie powinna być poddana detencji tylko dlatego, że ucieka przed zagrożeniem. Zgodnie z artykułem 31 (1) Konwencji dotyczącej statutu uchodźców, państwa „nie będą nakładały kar za nielegalny wjazd lub pobyt na uchodźców”. Pozbawienie i ograniczenie wolności przemieszczania się jest jedną z najbardziej skrajnych ingerencji w prawa i wolności człowieka. Jeśli dochodzi do detencji, powinna ona być tak krótkotrwała jak to możliwe, a warunki panujące w miejscach zatrzymań powinny być zgodne z prawem krajowym i międzynarodowym i nie naruszać godności i praw zatrzymanych osób.

Amnesty International jest globalnym ruchem ponad 7 milionów ludzi, którzy niesprawiedliwość na świecie traktują osobiście.

Razem zmieniamy świat, by każdy mógł korzystać ze swoich praw.

Ruch jest laureatem Pokojowej Nagrody Nobla.

STOWARZYSZENIE AMNESTY INTERNATIONAL

pl. Lelewela 8, 01-624 Warszawa

tel/fax: (22) 827-60-00

www.amnesty.org.pl

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Detencja osób poszukujących ochrony zawsze musi być ostatecznym środkiem i nie może być stosowana w sposób arbitralny bez zachowania odpowiednich standardów oraz zapewnienia środków odwoławczych. Zgodnie z Międzynarodowym Paktem Praw Obywatelskich i Politycznych „każdy pozbawiony wolności przez aresztowanie lub zatrzymanie ma prawo odwołania się do sądu w celu niezwłocznego orzeczenia przez sąd o legalności zatrzymania”. Dzieci w żadnych okolicznościach nie powinny być poddawane detencji.

Szczególny niepokój budzi fakt wprowadzenia kontenerów jako miejsc, gdzie mogą być przetrzymywani cudzoziemcy, z uwagi na zwiększone ryzyko umieszczania cudzoziemców w trudnych warunkach. Tego typu „zakwaterowanie”, nieodpowiednio przygotowane, oznacza ryzyko utraty zdrowia m.in. trudności z oddychaniem, ryzyko zaburzeń psychicznych i depresji. Ofiary tortur oraz inne osoby ze szczególnymi potrzebami recepcyjnymi, takie jak małoletni bez opieki, osoby o złym stanie zdrowia, starsze, z niepełnosprawnościami, kobiety w ciąży, mogą być szczególnie narażone na tego typu zagrożenia. Osoby umieszczone w detencji muszą mieć dostęp do opieki medycznej, pomocy psychologa i prawnej.

W uzasadnieniu projektu nie wskazano powodów, dla których takie rozwiązanie jest pożądane. „Masowy napływ uchodźców i imigrantów” do Polski, na który powołuje się projektodawca nie znajduje odzwierciedlenia w najnowszych statystykach UDSC dotyczących migracji uchodźczej do Polski. Co więcej, liczba osób składających wnioski o status uchodźcy w Polsce w 2016 roku była niższa niż w 2015.

Osoby poszukujące ochrony są szczególnie wrażliwą grupą, po doświadczeniach przemocy i prześladowań. Z kolei Polska, jako państwo przyjmujące, zobowiązana jest do udzielenia schronienia i wsparcia takim osobom. W opinii Amnesty International zaproponowane zmiany będą jednak prowadzić w odwrotnym kierunku i skutkować pozbawianiem cudzoziemców przysługujących im w Polsce praw.

Podobne środki zastosowano na Węgrzech, gdzie w marcu br. Parlament Węgier przyjął pakiet ustaw pozwalających na automatyczną detencję wszystkich osób poszukujących ochrony podczas rozpatrywania ich wniosków o azyl. Prawo to ma być stosowane do dorosłych, bez względu na płeć, wiek oraz bez względu na to czy dana osoba należy do grupy szczególnie wrażliwej, co jest wyraźnym naruszeniem Konwencji Genewskiej oraz prawa UE odnoszącego się do przyjmowania uchodźców. Rozwiązanie to zostało skrytykowane przez Amnesty International oraz m.in. przez UNHCR i Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka.

Reasumując, projektowane zmiany rozporządzenia w sprawie strzeżonych ośrodków i aresztów dla cudzoziemców mogą prowadzić do poważnych nadużyć praw osób poszukujących ochrony w Polsce i tym samym rodzą poważne obawy. W związku z powyższym wnoszę o odstąpienie od projektowanych rozwiązań jako stojących w sprzeczności ze standardami międzynarodowymi, których Polska zobowiązana jest przestrzegać.

Z wyrazami szacunku

Dyrektorka Amnesty International Polska

Amnesty International jest globalnym ruchem ponad 7 milionów ludzi, którzy niesprawiedliwość na świecie traktują osobiście.

Razem zmieniamy świat, by każdy mógł korzystać ze swoich praw.

Ruch jest laureatem Pokojowej Nagrody Nobla.